

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:758

av Eva-Lena Jansson (S)

Ideellt skadestånd för brottsoffer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ideellt skadestånd för brottsoffer som uppbär försörjningsstöd.

Motivering

Brottsoffer, personer som utsatts för brott, kan tilldömas ett ideellt skadestånd. Syftet med ett ideellt skadestånd är att ge upprättelse, och den ekonomiska compensationen ska fungera som ”plåster på såren”. Den ekonomiska compensationen kan avse ersättning för allvarlig kränkning samt för psykisk eller fysisk smärta i form av sveda och värk, liksom för bestående skador som lyte och men. Tanken med skadeståndet är att en ekonomisk ersättning ska kunna fungera som motvikt till de negativa upplevelser som brottet orsakat den enskilde.

Om ett brottsoffer uppbär försörjningsstöd innebär det att brottsoffrets skadestånd räknas som inkomst. Det kan leda till följande situation. En kvinna misshandlas och våldtas av en man, mannen döms till fängelse samt döms att betala skadestånd till kvinnan. Om kvinnan har inkomst i form av lön, a-kassa eller sjukersättning så påverkas detta inte av att hon fått skadeståndersättning. Men om kvinnan har försörjningsstöd så innebär det i praktiken att hela hennes skadestånd nu räknas som inkomst och därmed ska utgöra hennes försörjning, innan hon kan få försörjningsstöd.

Så kort kan man säga att det visserligen är straffbart att begå brott mot en person som uppbär försörjningsstöd men det innebär med största sannolikhet inga ekonomiska konsekvenser i form av skadeståndskrav för brottslingen som döms för brottet. Idag får inte kronofogden göra utmätning i ideellt skadestånd/ersättning för kränkning och sveda och värk, medan en kommuns socialtjänst däremot kan neka ett brottsoffer

försörjningsstöd på grund av att personen fått ett ideellt skadestånd. Detta kan inte anses vara rimligt då personen faktiskt fått ersättningen för att den utsatts för en allvarlig kränkning.

Frågan om ideella skadestånd vid beräkning av försörjningsstöd har prövats i praxis, bland annat i fallet RÅ 2010 ref 42. Där kom man fram till att det inte går att bortse från ideella skadestånd vid bedömning av ansökan om försörjningsstöd.

Det behövs därmed en förändring av lagen så att ideellt skadestånd som tilldömts brottsoffer inte räknas som inkomst vid beräkning av försörjningsstöd. Detta bör riksdagen tillkännage som sin mening.

Eva-Lena Jansson (S)